

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เลย เขต 3

Management factors affecting the effectiveness of schools under the Office of the
Primary Education Area, Loei Area 3

จิราพร ฤทธิเลิศ, สุเทพ ตระหง่าน

หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Jiraporn Ritlert, Suthep Tra-ngarn

Master of Education Degree Program Field of Study: Educational Administration Pathum Thani University

Corresponding Author E-mail : ritlert.j@gmail.com suthep.t@ptu.ac.th

(Received : June 5, 2024 ; Edit : June 18, 2024; accepted : June 19, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 3 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 768 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 302 คน ซึ่งได้มาจากการเทียบตารางของเครชีและมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .874$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร, ประสิทธิภาพของโรงเรียน, ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the administrative factors of schools under the Loei Primary Educational Service Area Office, District 3, 2) to study the effectiveness of the school, 3) to study the relationship between administrative factors and school effectiveness, and 4.) to study administrative factors that affect the effectiveness of schools under the Loei Primary Educational Service Area Office, Area 3. The population used in this study was 768 teachers. The sample size was 302 people, which was obtained from comparison. Krejci and Morgan's tables Then use a simple random method. The instrument used to collect data was a rating scale questionnaire. The reliability of the questionnaire is .96. Statistics used in data analysis include frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. and the Pearson correlation coefficient.

The results of the study found that 1) the administrative factors under the Office of the Primary Educational Service Area 3, Loei Province had an overall average at a high level. 2) the effectiveness of educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area 3, Loei Province had an overall average at a high level. 3) Overall administrative factors were significantly related to the effectiveness of educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area 3, Loei Province at a statistical level of .05, with a correlation coefficient ($r_{xy} = .874$) that was related in the same direction and had a positive relationship at the highest level.

Keywords: administrative factors, school effectiveness, primary education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักการสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษา คือ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยเพื่อให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาพัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาที่จะสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญา ธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยให้สังคมทุกภาคส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษายเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิต และสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเอง และพึ่งกันเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

ดังนั้น ในการดำเนินการ จัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาขั้นต้นจึงจำเป็นต้องปูพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนอย่างมั่นคง จริงจังในทุกๆ ด้าน ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาในการจัดการศึกษาและได้บัญญัติไว้ในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่มีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติโดยรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 32) จากข้อเสนอแนะในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ ปฏิรูประบบการบริหารงานโดยเน้นการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ปฏิรูปครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและเน้นการพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและการพัฒนาครูประจำการ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2552 : 38) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่เป็นเหตุผลของการปฏิรูปการศึกษาในด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีปัญหาการขาดเอกภาพในการบริหารจัดการทั้งด้านนโยบายด้านการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรและด้านมาตรฐานการศึกษาปัญหาการขาดประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและโดยที่การบริหารการศึกษาของประเทศในปัจจุบันและอนาคตไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้ผู้บริหารการศึกษา ในฐานะผู้นำทางการศึกษาทุกระดับต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนานวัตกรรมวิธีปฏิบัติพฤติกรรมบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทย มีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของประชากรอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตโดยจะต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น เพราะระบบเศรษฐกิจโลก เป็นระบบเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ราคาสินค้าและบริการต้องลดลง แต่คุณภาพดีขึ้น รวมทั้งมีความร่วมมือเป็นบริษัทข้ามชาติ (multinational corporation) มากขึ้นประชาสังคมมีความเข้มแข็งเป็นยุคของอุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัล ทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมมือการตัดสินใจ และมีการวางแผนร่วมกันเพื่อพัฒนา ศักยภาพของประชากรในประเทศ ดังนั้นการบริหารบ้านเมืองในยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการศึกษาด้วย จึงเน้นให้ภาครัฐปรับเปลี่ยนบทบาท จากการดำเนินการเอง มาเป็นฝ่ายส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาขณะเดียวกันรัฐบาลกำลังเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษา สร้างชาติ สร้างคนและสร้างงาน เน้นคุณภาพประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการทุกประเภท และทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์การศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 1-2)

การบริหารสถานศึกษาปัจจุบันต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 50 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 18) ซึ่งเป็นการกำหนดให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเน้นประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการบริหารงานผู้บริหารครูผู้สอนบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในอานาจอย่างจริงจังโดยมีองค์กรอิสระทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเรื่องนี้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) มีฐานะเป็นนิติบุคคลการกำหนดให้ สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องใช้ปัจจัยการบริหารหลายอย่าง ดังที่ กรูณา ภูมะลิ (2557 : 168) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออก ได้แก่ การมีส่วนร่วมการเรียนการสอนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาวะผู้นำทางการศึกษาและการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา ดังที่ นิวัฒน์ น้อยมณี (2553: 17) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีคุณภาพมีความมุ่งมั่นตั้งใจอยู่กับโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบรู้จักโรงเรียนและชุมชนของตนเป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับของชุมชนมั่นใจได้ว่าสามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำปัจจัยทางการบริหารสถานศึกษามาใช้ดังที่ วีระยุทธ ชาศตะกาญจน์(2555 : 29) กล่าวว่า ในการบริหารและการจัดการทางการศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ วิธีการแนวทางการปฏิบัติที่จะสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนเป็นลักษณะของความสามารถของโรงเรียน ในการทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะในสมัยยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโดยการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในโรงเรียนให้สนองตอบต่อสถานการณ์ใหม่ๆ และโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการบูรณาการมีการประสานประสานเพื่อรวมพลังให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน

ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นผลที่ได้จากการเรียนการสอน บรรยากาศของโรงเรียน และการดำเนินการของระบบตามแนวคิดของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ระบุไว้ว่าในการประเมินคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตาม โดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554: 13)

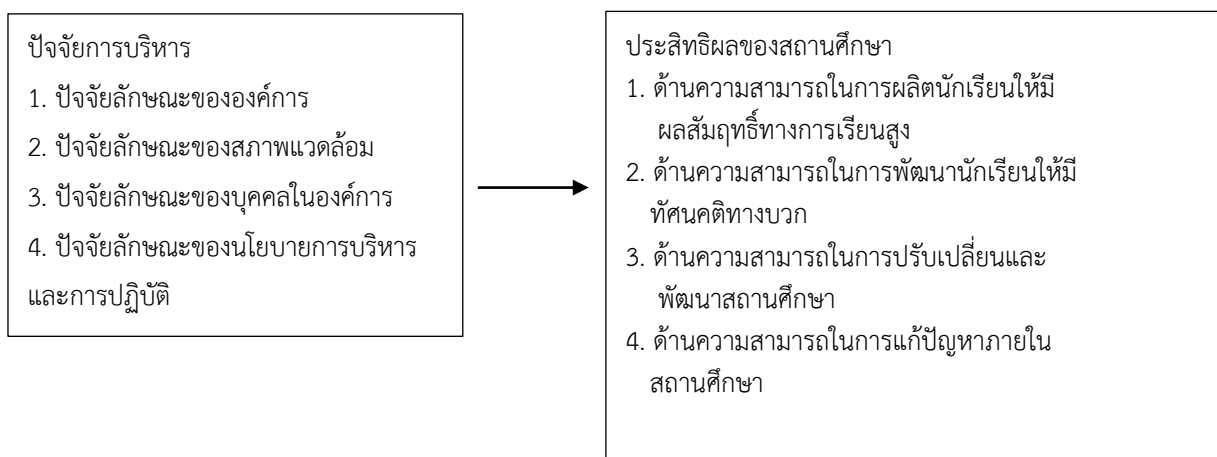
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เป็นหน่วยบริหารการศึกษาภาคบังคับปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แม้ว่าจะประสบปัญหาการบริหารงานจัดการและปัญหาคณาจารย์จัดการศึกษามาโดยตลอด ซึ่งปัญหาในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย รวมทั้งยังขาดการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีนโยบายให้มีการกระจายอำนาจโดยต้องอาศัยความสามารถจากผู้ร่วมงาน ซึ่งได้แก่ ครู และบุคลากรในโรงเรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในการบริหารงานสถานศึกษาโดยให้ครูมีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับรู้มีส่วนร่วมและรายงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นในด้านคุณภาพประสิทธิผลและความเสมอภาคอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปรับปรุงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาระบบการบริหารงานจัดการมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพโดยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลสำคัญที่ต้องใช้กระบวนการบริหารและวางแผนเพื่อส่งเสริมจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเอง โดยนำปัจจัยการบริหารด้านต่างๆ มาสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ตามความต้องการของหลักสูตรต่อไป

จากปัญหาการจัดการศึกษาและความจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ การที่จะพิจารณาว่าสถานศึกษามีประสิทธิภาพดีหรือไม่นั้น มีตัวบ่งชี้สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สามารถประเมิน ได้ว่าโรงเรียนดังกล่าว มีประสิทธิภาพสูงต่ำตามผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ ในขณะที่ มอท์ (Mott, 1972, p. 373;citing Hoy & Miskel, 2001, p. 305) ได้แสดงความเห็นว่า การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น พิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงความสามารถในการพัฒนานักเรียน ให้มีเจตคติในทางบวกความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัย ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
2. ปัจจัยการบริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 768 คน
2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967 อ้างถึงใน ธานินทร์ศรีลป จารุ, 2551) ได้ประมาณการกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ค่าความเชื่อมั่น 95% หรือมีค่าความคาดเคลื่อนที่ .05 ประชากรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างทั้งหมด 302 คน

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และอายุราชการ
 - 1.2 ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ปัจจัยลักษณะขององค์การ
 - 1.2.2 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม

1.2.3 ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร

1.2.4 ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 ประกอบด้วย

2.1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ จำแนกตามเพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 ซึ่งผู้วิจัย ได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเองประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยลักษณะขององค์กร 2) ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยลักษณะของบุคคล ในองค์กร 4) ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545:96) มี 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนัก คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและ พัฒนา สถานศึกษา 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณ ค่า (rating scale) ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545:96) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

3. พัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถามเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

4. แนวแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (validity) และความถูกต้องของเนื้อหา (content) โดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูใช้ทดสอบในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวนรวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน
7. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (alpha coefficient) ของปัจจัยการบริหารเท่ากับ .96 และประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .95 ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-294)
8. ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือ จากผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในการอนุญาตให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลถามด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับคืนมา 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ สถานศึกษา และตำแหน่ง โดยใช้ความแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของคะแนนที่ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับใด โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์ โดยอาศัยแนวทาง หรือแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545 : 23) ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย X ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของคะแนน เฉลี่ยประสิทธิผลของการบริหารงาน ตามเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2545 : 23)
 - 4.51-5.00 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4. การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดย

ภาพรวมและรายด้าน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545:110)

1) ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ เป็น 0 ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน โดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ สหพันธ์ที่คำนวณได้ คือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ คล้อยตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้ามกัน หรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์ความสามารถได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ 0.80-1.00 หมายความว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ 0.60-0.79 หมายความว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับมาก

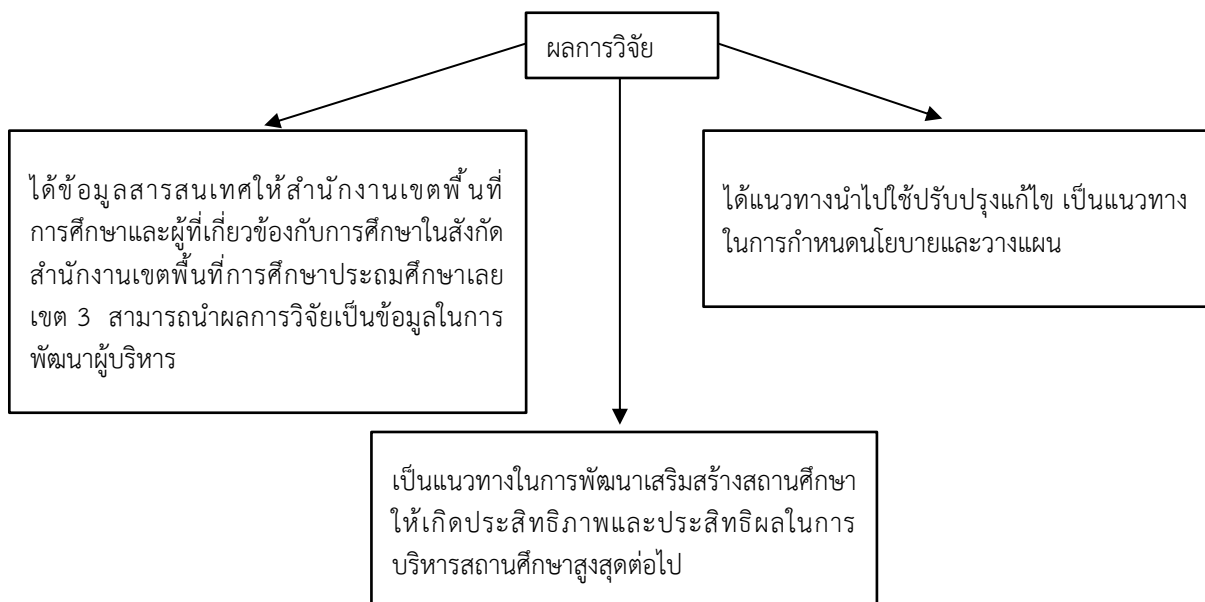
ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ 0.40-0.59 หมายความว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ 0.20-0.39 หมายความว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ 0.01-0.19 หมายความว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับน้อยมาก

5. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จากแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมีนัยสำคัญ แล้วจึงนำมาแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 3 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยการบริหาร	n = 302			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ปัจจัยลักษณะขององค์การ	4.11	0.42	มาก	1
2. ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม	4.01	0.55	มาก	2
3. ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์การ	3.80	0.70	มาก	4
4. ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ	3.94	0.66	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.96	0.51	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยลักษณะขององค์การ ($\bar{X}=4.11$) ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ($\bar{X}=4.01$) ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ ($\bar{X}=3.94$) ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์การ ($\bar{X}=3.80$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 302			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.99	0.62	มาก	4
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.08	0.52	มาก	3
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.20	0.53	มาก	1
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.11	0.44	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.09	0.43	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.09$.) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.20$) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.11$) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X}=4.08$) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X}=3.99$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 วิเคราะห์โดยค่า สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X	Y
X1	1.000					
X2	.764*	1.000				
X3	.570*	.776*	1.000			
X4	.534*	.654*	.722*	1.000		
X	.786*	.910*	.908*	.857*	1.000	
Y	.661*	.802*	.808*	.745*	.874*	1.000

*p<.05

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .874$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{xy} = .808$) ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{xy} = .802$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{xy} = .745$) ปัจจัยลักษณะขององค์การมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{xy} = .661$)

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ปรากฏดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

modal	ss	df	MS	F	sig
resgression	42.097	4	10.524	243.987	.000
residual	12.811	297	.043		
total	54.908	301			

*p<.05

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัย จึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ตาราง 5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ใช้พยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	b	S.E.b	B	t	p
a	1.261	.119		10.595	.000
ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร (X3)	.205	.030	.336	6.710*	.000
ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม (X2)	.226	.044	.290	5.087*	.000
ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (X4)	.172	.028	.253	6.072*	.000
ปัจจัยลักษณะขององค์การ (X1)	.113	.044	.112	2.559*	.011

R = .876, R² = .767, S.E.est = .20769, F = 6.550, p = .011

*p<.05

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยการบริหาร คือ ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร (X3) ปัจจัย ลักษณะของสภาพแวดล้อม

(X2) ปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (X4) ปัจจัย ลักษณะขององค์การ (X1) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อย่างน้อยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณ (R) เท่ากับ .876 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R²) ในภาพรวมเท่ากับ .767 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.est) เท่ากับ .20769 สามารถร่วมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ได้ร้อยละ 76.70 ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .205, .226, .172, .113 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) เท่ากับ .336, .290, .253, .112 ตามลำดับและมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 1.261 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ $y' = 1.261 + .205X_3 + .226X_2 + .172X_4 + .113X_1$ สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Z'y = .336X_3 + .290 X_2 + .253X_4 + .112X_1$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติไว้เป็นอย่างดี มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรับผิดชอบหน้าที่อย่างชัดเจนและได้คัดเลือกบุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จะต้องมีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีการมอบหมายหน้าที่ ให้รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีจิตวิทยาในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ปฏิบัติเพื่อความรักในหน้าที่และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย รักสถานศึกษาเพื่อให้บริหารงาน สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา ภูมะลิ (2556) ได้ศึกษาปัจจัย การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ บุรีสา (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพ องค์การสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโยธธา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสุขภาพ องค์การของโรงเรียนโดยรวมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (rxy) เท่ากับ .874 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในบริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยปัจจัยการบริหาร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ลักษณะองค์การลักษณะสภาพแวดล้อมลักษณะบุคคลและนโยบายการบริหารและปฏิบัติเป็นส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บวรลักษณ์ ศักดิ์วิไลพร (2553 : 70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร แบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิผล ของงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กันทิมา ชัยอุดม (2556 : 225) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาปัจจัยแต่ละด้านสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยลักษณะขององค์การปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์การปัจจัย ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 76.40 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี อนันต์นาวิ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อ พฤติกรรมการบริหารพฤติกรรมการบริหารส่งผลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมการบริหารพฤติกรรมการบริหารส่งผลทางตรงต่อบรรยากาศ ของโรงเรียนและสถานการณ์โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ควรใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน ให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน นักเรียน ครูและในทุกๆ ด้าน ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยการบริหารพบว่า ด้านปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร มีค่าเฉลี่ย เป็นอันดับสุดท้าย ในด้านนโยบายของสถานศึกษาชัดเจน เข้าใจง่าย และมีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร จึงควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย และมีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายขององค์กร ให้มีความเข้าใจ ร่วมกันอย่างชัดเจน

1.2 ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 2 พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ย เป็นอันดับสุดท้าย ในด้านผู้ปกครองพึงพอใจต่อความประพฤติของนักเรียน และนักเรียนสนใจ การอ่านโดยเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่านทุกอย่างของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครู มีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ส่งเสริมด้านการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่หลากหลายรูปแบบ

1.3 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติปัจจัยลักษณะ ขององค์กรส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็น จะต้องอาศัยปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้านนี้ เพื่อให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของการบริหารงาน สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถค้นหาปัจจัย ที่เกี่ยวข้องในการส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาเรื่องการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.4 รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา <https://graduate.mahidol.ac.th/download/staff/Rule/Group01/Moe20-Th.pdf>.
- กรุณา ภู่มะสี.(2557). ปัจจัยอาจบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(1), 158-172.
- กันทิมา ชัยอุดม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 .วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2544. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมปราชญ์.
- นิวัฒน์ น้อยมณี. (2553). คุณภาพครูกับคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วี อินเทอร์เน็ต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ ครั้งที่7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บวรลักษณ์ ศักดิ์วีไลพร. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภาวดี อนันต์นารี. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สราวุฒิ ปุริสา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 – 2561). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2551). เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM), สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2566,จาก http://www.krumpai.net/sbm_somsak.htm
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing(5th ed.). New York : Harper Collins. Publishers.(pp.202-204).
- Mott, P.E. (1972). The Characteristic of Effective Organization. New York : Harper and Row.